

LA RONDALLA DEL DIJOURS



ANY I - Núm. 13

27 de març de 1924

PREU:

25

CENTIMS

Res Mo
102

Joan Valentús, per Valeri Serra i
Boldú, il·lustrat per Lola Anglada

Editorial Catalana, S. A.

La Rondalla del Dijous

Director: JOSEP
MASSÓ VENTÓS

Número solt:
25 cfs.

El número 14 de **La Rondalla del Dijous** serà: **El cor d'en Peret** per Arnau de Castellbó, il·lustrada per G. Perés

Desde el número que ve es començarà a publicar, sense interrupció

L'auca d'En Jordi Crit

Un dibuix d'En Francesc Soler cada setmana

CONCURSOS de La Rondalla del Dijous

QUEDEN oberts els tres Concursos convocats la setmana passada: 1.^{er}, **Concurs d'una rondalla escrita**; 2.^a, **Concurs d'una rondalla explicada**; 3.^{er}, **Concurs de la il·lustració d'una rondalla**. A l'Administració de LA RONDALLA DEL DIJOURS facilitaran totes les explicacions possibles sobre aquests concursos com també sobre els premis que es concediran

Editorial Catalana

S. A.

REDACCIÓ:

Ferlandina, 7, 9 i 11
Tel. 5529 A.

ADMINISTRACIÓ:

Rbla. Sant Josep, 16,
pral. - Tel. 4942 A.

PREPAREM altres **Concursos**. Convé que l'atenció dels nois catalans no es distregui de llegir cada setmana **La Rondalla del Dijous**. Amb aquests **Concursos** obtindran nom, belles joguines, llibres estimulants i algun diner per a comprar-se allò que més els interessi. Propagant entre els seus companys aquesta revista, convé parlar-los-hi d'aquests **Concursos**, que anirem convocant sense interrupció

Tots els llegidors, grans i petits, poden enviar-nos original per les pàgines de FOLKLORE

PIANOS PIANOLA-PIANOS



*Únics instruments
que poden os-
tentar la marca*
PIANOLA

Central :
Passeig de Gràcia, 35

Sucursal :
Bonsuccés, número 5

Barcelona

ENCERATS DE TOTES
CLASSES - PLOMERS
RASPALLS
JUGUETS I
PERFUMERIA



**Agusti
Castells**

**Portaferrissa, 18
Teléfon 1983 A.
BARCELONA**

DEPILATORIO BORRELL



Sens molèstia, treu
el pèl o pelussera
i mata la rel sens
irritar el cutis

A. Borrell C. Assalt, 62
Barcelona
i en totes les perfumeries - Es remet discretament
per correu certificat, anticipant 4'50 ptes. en se-
gells, etc. - Gran Premi, Creu i Medalla Or, Ex-
posicions Anvers i Roma 1923.

ARTICLES PER A SPORT



**CASA
SIBECAS**

Pilotes de futbol
de totes mides

ARIBAU, número 35
Tel. 5031 A.

LES AVENTURES D'EN PEROT

MARRASQUÍ

Cada exemplar
5 pessetes

Les Aventures d'en Perot Marrasquí

Per **Carles Riba**
il·lustrat per l'**Apa**

Interessant a tot «ronda-
llaire» assedegat de lite-
ratura inversemblant. La
vida d'en Perot s'hi des-
cabdella planerament
dins d'un món nou, fins
ara desconegut. Compréu

Totes les bones llibreries el
tenen, o si no, demaneu-lo a
la nostra Administració



Vins fins de taula

Sant Quintí i Sta. Anna

Vins generosos i
espumosos

Especialitat en

Moscatell

Malvasia · Lacryma

Christi · Vermut Moya

Damaneu-los
en Colmados
i Ultramarins

BODEGUES, Salvador Moya
Avinguda d'Icària, 177 - Tel. 46 S. M.

LA RONDALLA DEL DIJOUS

LA FESTA DE LA SETMANA

LA MARE DE DÉU DE MARÇ

Amb aqueix nom és coneguda la festa de l'Anunciació que va fer l'arcàngel Sant Gabriel a Maria Santíssima, dient-li que seria Mare del Fill de Déu, amb les paraules

Déu vos guard Maria
de gràcia sou plena...

Incorporades després a l'oració tan tendra i tan dolça dita de l'Ave Maria

Quan això esdevenia la Mare de Déu era tota joveneta. Era poc temps després de quan ens d'au la cançó popular que era minyona, xiqueta i

anava a costura
a aprendre de lletra,
amb son coixinet
i la cistellet.

L'Església celebra el 25 de març aqueixa festa de l'Anunciació, o ço que és igual, l'Encarnació del Fill de Déu en les puríssimes entranyes de Maria Santíssima, i tant i tant importava el naixement del Fill de Déu per a redimir a l'humana llinatge, que tot fou gran abans de la naixença, en l'acte del naixement i en la vida i mort de Jesucrist.

Pura, bona, santa i més forosa que totes les altres criatures, era Maria de Nazareth, i per a que el companyó que el cel li destinava fos també el més digne de tots els que hauien volgut ser-ho, va obrar-se el prodigi de florir el

basto de Sant Josep, el ditxós elegit per a ésser Pare de Nostre Senyor.

El folklore o saber del poble català, ens diu que el dia de la Mare de Déu de Març queden fecundades les flors de l'olivera.

Diu també que si en el temps que va des de la festivitat de la Mare de Déu de la Candelera (2 de febrer) fins a la de Març, no trona, s'ha acabat l'hivern, ço que vol dir que la bonança de la primavera perdurará, a diferència d'alguns anys en que els freds es deixen sentir encara a l'abril.

Per fi, anotarem la creença popular que diu que si el dia de la Mare de Déu de Març es menja un tros de fruita beneïda el dia de Sant Blai, la Mare de Déu i el Sant guarden de que mossegui cap gos rabiós.

V. S. : B.

Als col·laboradors de la secció «Preguntes i respostes».

Per al més bon ordre dels que envien preguntes i respostes, les numerarem des del número vinent, i d'aqueixa manera els comunicants no tindran més que referir-se a les preguntes fetes per a donar les respostes. La numeració de les preguntes la farem nosaltres.

N de la R

RESPOSTA A LA PREGUNTA
DEL NUMERO 11

Llegides vàries de les preguntes inserides en el número 11 de «La Rondalla del Dijous», em plau adjuntar-li resposta a la que Na Maria Costa pregunta:

Ella diu: «No puc treure en clar la diferència que hi ha entre «Magnitud» i «Quantitat». Si algú m'ho expliqués, li ho agrairia».

Jo contesto: «Magnitud» és tot allò que no es pot amidar. És tot allò que nosaltres no podem apreciar la seva dimensió, la seva capacitat, el seu volum, etc.

«Quantitat» és tot allò que es pot augmentar i disminuir.

Posaré dos exemples per tal de que es compregui més bé el que és una cosa i altra.

Primer exemple: La volta blava del cel és una magnitud perquè nosaltres no podem sapiguer la seva amplada, la seva llargada; en canvi si nosaltres poguéssim tallar un tros de cel, d'aquest cel que nosaltres veiem, llavors podríem dir: Aquí tenim tants metres de cel, llavors seria una quantitat.

Segon exemple: La capacitat d'aigua que hi ha en el mar és impossible de sapiguer-la, perquè no podem mesurar-la, per lo tant és una magnitud, però si nosaltres agafem una bóta i l'omplim d'aigua, llavors podrem sapiguer molt bé la capacitat de litres que hi ha en la bóta i direm: En aquesta bóta hi ha «tants» litres.

Si no es comprèn bé el que deixo escrit, agrairé moltíssim se'm demanin detalls que jo gustós donaré.

Josep Maria Salas

Resposta a la pregunta formulada en el número 11.

Edició de bibliòfil vol dir que un llibre està imprès molt acuradament, en bon paper que sol ésser de fil de Japó i amb bons marges.

I. R.

Resposta a lo demanant en el número anterior.

Lo poesia «El filador d'or», de Mossèn Verdaguer, va ésser inclosa en el volum «La millor corona», després de publicada en alguns periòdics. Després en un llibret de poesies del mateix autor, editat per en Salvador Bonavia, i ara finalment s'inclou en els tres volums darrers de les obres completes en curs de publicació per la «Il·lustració Catalana». Per tal motiu sembla que no cal donar-la.

Joan Sas

PREGUNTES

Em surten brians a la cara i si algú sapigués un remei ben senzill li ho agrairia.

Rosa Llobet

Qui és el personatge que es representa al monument o font de la Plaça de Medinaceli? Es el duc d'aqueix nom?

Joan Valls

ELS CATALANS PEL MÓN

De catalans n'hi han arreu del món i gairebé sempre sobresurten de la vulgaritat.

JOAN VALENTÀS



NA vegada hi havia una mare, una pobra viuda que anava feta un escarràs per a mantenir-se ella i un bordegassot que li feia veure els ulls verds. No tenia ofici ni benefici, i, el que era pitjor, no tenia ganes de treballar ni d'estudiar.

La pobra de la seva mare prou s'escamava dient-li que seria un perdulari, que acabaria malament, però el xicot que es deia Joan, ni manco se l'escoltava. Murriot com era, la deixava dir, no respondejaven mai, però callava i feia la seva. Encara no es veia sol, ja era al carrer, i si allí no hi trobava companys, cap a les eres o als horts a menjar fruita.

En Joan era alt, cepat, forçut, guanyava tots els xicots de la seva edat, per la qual cosa li deien el Joan Valentàs.

Un dia, de resultes d'haver anat a menjar peres a l'hort de l'alcalde, van demanar a la seva mare a cà la vila i li van dir que havia de pagar les peres que el Joan havia collit.

La seva mare tota se'n va disgustar, de manera que quan En Joan va arribar a casa a l'hora de dinar, ella que li diu:

— Joan, això no pot durar, fill meu. Ets el meu afront i em mataràs a disgustos.



Una vegada hi havia una pobre viuda que anava feta un escarràs...

Ell res.

— Saps què havia pensat? — torna sa mare.

— Què, mare! — digué el Joan tot encuriós.

— Mira, que te'n podries anar pel món a veure si et pots guanyar la vida, i sobretot a veure si et vénen ganes de treballar.

— Ja està dit, — digué En Joan tot content. — Quan voleu que marxi, mare?

— Com més aviat millor, fill meu, ja veus que això no pot durar.

— Demà al matí, — féu ell.



peró ell la deixava dir.

—Està bé!, demà al matí—va fer de resposta la mare arrencant un sospir.

* * *

Aquella mateixa tarda En Joan se'n va a cal ferrer i va dir que li fessin una maça que pesés set quintars, i a l'endemà, així que s'hi va començar a veure, amb la maça al coll, marxà En Joan cap a seguir món.

Quan ja feia un bon xic de temps que caminava, ben bé a l'atzar perquè no sabia on anava ni tenia intenció de res del que podria fer, ell que veu un home que arrencava

arbres en un bosc sense destrat ni aixada. No feia més que mirar-se l'arbre, s'hi acostava, li donava un cop de nas, i l'arbre quedava estès a terra.

S'hi acosta i li diu :

— Escolteu, bon home : Quan guanyeu per fer aquesta feina ?

— Deu rals.

— Voleu treballar per mi que us donaré deu rals i la despesa ?

— Ja està dit.

— Doncs anem.

Marxen i passen per un camí tot ple de sots. Quan són ben enllà veuen un home que arreglava els clots, posant-hi pedres ben grosses, les quals restaven totes ben desmenuçades quan l'home hi havia clavat un cop de puny.

— Un home que aixafa les pedres a cops de puny ? — va pensar En Joan. Aquest home et podria venir.

— Ei, mestre, quan guanyeu de fer això ?

— Dotze rals.

— Mireu, si voleu treballar per mi us en dono dotze i la despesa.

— A les tres.

I l'home s'alça i marxa amb En Joan i l'altre company que tombava els arbres amb un cop de nas. Segueixen camí enllà i veuen caminar una muntanya.

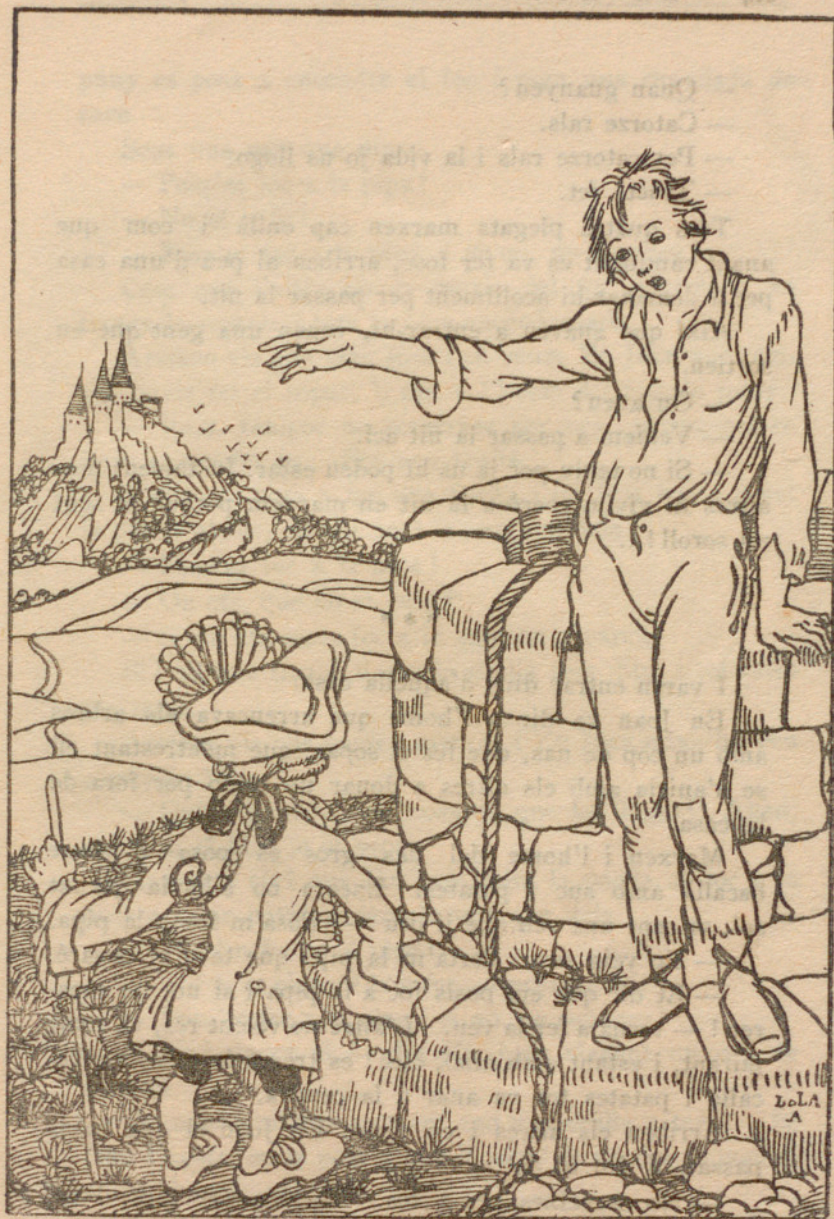
— Ai ! ai ! una muntanya que corre ! — va dir un dels homes.

— No és que corri, sinó que és un home el que la fa moure, que no veieu ? — deia En Joan.

Arriben allà on aquell home empenyia una muntanya amb la mà, i En Joan li diu :

— Doncs què feu per aquí ?

— No res, llaurava un camp i aquesta muntanya em feia nosa i jo que la reculo enfora.



En un tancar i obrir d'ulls en Joan va trobar-se fora del pou...

- Quan guanyeu?
- Catorze rals.
- Per catorze rals i la vida jo us llogo.
- Tracte fet.

Tots quatre plegats marxen cap enllà i com que anant caminant es va fer fosc, arriben al peu d'una casa per a demanar-hi acolliment per passar la nit.

Així que anaven a entrar-hi, veuen una gent que en sortien.

- On aneu?
- Veníem a passar la nit ací.
- Si no teniu por ja us hi podeu estar. Justament nosaltres hi vivim, però a la nit en marxem perquè se sent un soroll!...

* * *

I varen entrar dins d'aquella casa.

En Joan va dir a l'home que arrencava els arbres amb un cop de nas, que fes el sopar, que mentrestant ell se n'aniria amb els altres a donar un tomb per fora de la casa.

Marxen i l'home del nas gros es posa a coure bacallà amb suc i patates. Encara no s'havia quedat sol, se sent una veu que li diu: — Posa'm foc a la pipa.

— No veig res. Porta'm la pipa que te n'hi posaré.

— Et dic que em posis foc a la pipa i si no, no sopareu! — tornà a fer la veu. L'altre no veient res, va estar mirant, i estant amb això, clec! es trenca la cassola i bacallà i patates tot va anar a la cendra.

Arriben els altres i en veure En Joan el que havia passat, li diu al del nas:

— No serveixes per a res. Tornem per fora, i tu, faràs el sopar, va dir al segon.

Marxen, i el que esmicolava les pedres amb un cop de

puny es posa a encendre el foc i posa una cassolada de carn.

Sent una veu que diu :

— Posa'm foc a la pipa !

— No et veig !

— Posa'm foc a la pipa, i si no, no sopareu !

Com que l'altre no es movia del foc, cataclec!, es trenca la cassola i tota la carn encendregada.

Arriben els que eren fora i en veure En Joan que tampoc havia fet el sopar, li diu a l'home del cop de puny :

— Vaja, tampoc no serveixes per res. Anem-nos-en i ara et quedes tu. Fes una truita.

L'altre es posa a fer una truita i tot just havia posat la paella al foc, ell que sent la veu que deia :

— Posa'm foc a la pipa !

— On ets, que no et veig ?

— Si no em poses foc a la pipa no sopareu !

Si? ell? que també li cau la paella dels dits, i tot està per terra.

Arriben els que havien marxat i En Joan quan ho veu s'enrabia i diu :

— Quina genteta més covarda que he llogat ! Aneu, aneu, ja el faré jo el sopar

Marxen i així que En Joan posa la paella al foc i es posa a pelar patates, sent la veu que deia :

— Posa'm foc a la pipa !

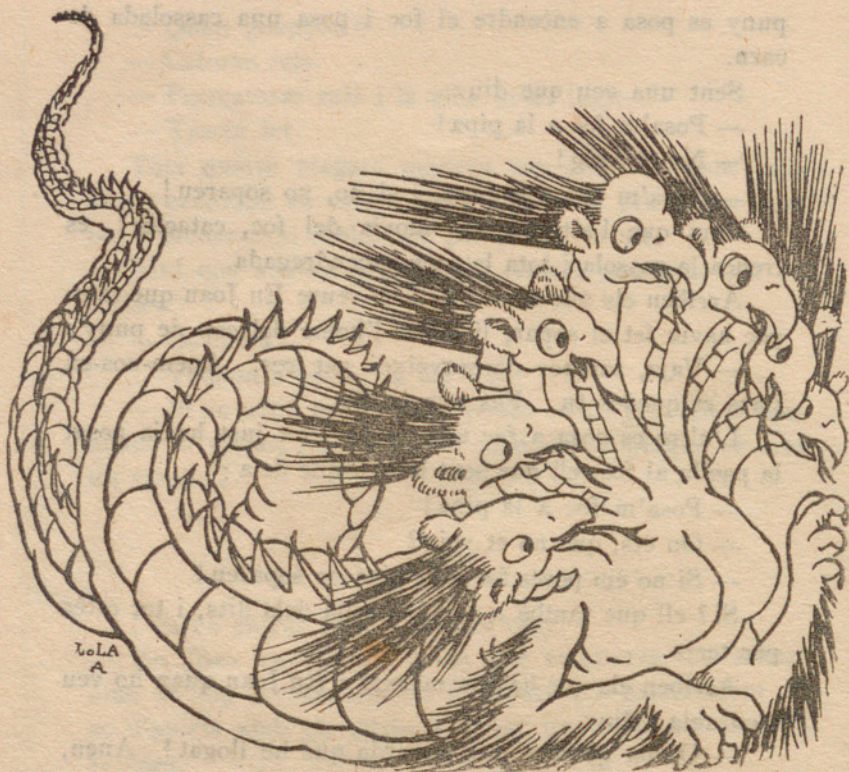
— Sí? ja et clavaré bon foc — pensava ell.

— Posa'm foc a la pipa i si no, no sopareu !

— No? doncs té, — diu En Joan clavant un cop de ganivet.

En aquell mateix moment cau una orella a terra. El Joan l'agafa, se la posa a la butxaca i fa el sopar i com si res no hagués passat.

Arriben els altres i quan es pensaven que també se li'n podien burlar, es troben el sopar fet.



Ve't aquí que és presenta la serp...

Els explica que havia vist un regueró de sang.

— Anem a veure on va a parar — els diu. Després soparem.

Segueixen el rastre de la sang i veuen que dóna a un pou.

— Au! tu hi baixaràs a veure què hi trobes, va dir al primer..

Porten sogues, el lliguen pel cos, i l'home avall, avall, però arriba fins al vent, agafa por i diu que el pugui.

Hi baixen al segon, arriba fins al vent, però no diu



...en Joan dóna a l'aire la seva maça...

res, i el tiren avall, avall, fins que arriba al fred i llavors agafa por i diu que el pugin.

Lliguen pel cos al tercer, i arriba al vent i no diu res, arriba al fred i no diu res, però arriba fins al foc, i llavors ell que agafa por i demana que el pugin.

En Joan veu que no pot fer res d'aquella gent i els diu que ell arribarà al fons de tot.

Com no s'hi veu, va a les palpentres, i així que anava palplant ell que toca un arbre, en cau una cosa i en caure la cosa es fa llum, i veu que era una magrana d'or i de

perles, que del cop que ha donat s'ha partit en dues. Plega els dos trossos i se'ls posa a la butxaca. Atalaiant-se bé, ell que veu una noia formosíssima.

— Què hi fas aquí? — li diu En Joan.

— Sí, mira; m'hi té encantada el dimoni.

— Com ho he de fer per a desencantar-te?

— Si tornes al punt de les dotze et diré el que has de fer.

— Tornaré, i per a recordança, aquí et dono un tros de magrana.

Marxa cap endavant d'aquella sala i et veu una altra noia.

— Què hi fas aquí?

— M'hi té encantada una serp.

— I no podria desencantar-te?

— Sí, vina a dos quarts d'una i et diré el que has de fer.

Marxa cap endins i al cap d'avall d'una sala troba una tercera noia. I li diu:

— Què hi fas aquí?

— Un lleó m'hi té encantada.

Si véns a la una i em vols desencantar jo et diré el què has de fer.

Ho promet així i se'n va cap allí on havia baixat. Es garrota les sogues al cos i crida que el pugin. Quan és dalt, tot era fer-li preguntes, però ell els fa de resposta que primer tenen de sopar, que després ja hi tornaran i sabran tot el que ha vist.

* * *

En Joan Valentàs, quan va conèixer que les dotze de la nit eren a prop, es va fer lligar del cos i altre pic va baixar pou avall.

— Ja sóc aquí, digues-me el que haig de fer per a deslliurar-te, — diu a la primera noia.

— Mira, has de vèncer al dimoni que em té encantada.

— Què haig de fer?

— Has de lluitar amb ell, però quan et convidi a triar l'espasa has de triar la més rovellada de totes.

Acaben de dir això, toquen les dotze i es presenta el dimoni.

En veure En Joan va fer un crit tot esgarriat i li diu :

— Ah! t'has atrevit a baixar? Ja me la pagaràs. Anem a la sala d'armes i triaràs l'espasa per a peleiar-te amb mi.

Hi van i li diu : — Té, aquí en tens una de ben lluent.

— No la vull pas, per vèncer-te a tu en tinc prou amb aquesta rovellada. Ja ho va veure ja que li volia encolomar una espasa de vidre.

Es barallen, i pim, pam, En Joan li clava l'espasa al pit i el dimoni cau mort a terra.

La noia aleshores corre i s'abraça al Joan, contenta de veure's alliberada de l'encantament.

— Au! ara et pujaré a dalt i després ja vindré jo, que encara no he acabat la feina.

Lliga una corda al cos de la noia i crida als de dalt que estirin.

En veure aquella formosor tots restaren bocabadats.

Se'n va el Joan cap on hi havia la noia encantada per la serp i li diu :

— Què he de fer per alliberar-te?

— Tens de lluitar amb la serp que em guarda, que té set caps. Si li poguessis esbotzar un bony que té al del mig, sóc lliure.

Estaven amb aquestes raons quan ve't aquí que es presenta la serp. En veure al Joan, totes set boques van llençar uns bramuls que feien feredat, però el Joan no fa més que donar aire a la maça i li clava un cop al bony

que tenia al cap del mig. La serp cau morta a terra, i la noia es posa a saltar i brincar de contenta que estava d'ésser lliure.

La fa pujar cap a dalt, i marxa sales endins per a cercar la tercera noia, a la qual pregunta què havia de fer per alliberar-la.

— Sí, mira; si no mates el lleó no sé pas!...

— No t'espantis, el matarem.

En això, arriba el lleó udolant i quan s'anava a abraonar amb En Joan, aquest li venta un cop de maça al front que el deixa estès a terra.

Com havia fet amb les altres dues noies, lliga la corda al cos d'aquesta tercera i crida que la pugin dalt.

En veure els tres vigalots de dalt que ja tenien tres noies per a casar-se tots tres, majorment quan van saber que una de elles era princesa, van resoldre deixar l'altre a baix del pou, així és que quan el Joan va haver acabat la feina, ell diu: — Ara anem-nos-en cap a dalt, però pensant que aquells tres llogats podrien ésser uns murris; ell que fa la prova, lliga la maça i diu:

— Pugeu.

Els altres, quan la maça era a mig aire, volent desfer-se d'En Joan, cataclue! deixen anar la corda i la maça va caure amb gran rebombori.

Què faràs, què no faràs, ell que es recorda que tenia l'orella a la butxaca. La treu i li dóna una mossegada de ràbia que tenia.

En aquell mateix moment se li presenta un homenet que tot fent-li acataments li diu:

— Què voleu, missenyor? Maneu-me, que estic prest al servei vostre.

— Que em pugis a dalt del pou.

Zas! en un tancar i obrir d'ulls el Joan es va trobar a fora del pou.



Es varen casar i varen celebrar grans festes.

Prou va seguir tota la casa però en lloc va trobar rastre ni de les noies ni dels seus companys. Aleshores ell que sí? treu l'orella i torna a mossegar-la i torna l'home a demanar-li què volia.

— Que em portis on són.

— Són al palau del rei, que és la casa de la princesa.

— Doncs porta'm davant del palau.

Zas! ja hi són. Tot fent el pagès, En Joan va saber que en arribar davant del rei aquells bergants es feien passar per salvadors de les noies, i que el sobirà tot content d'haver pogut recuperar la filla i les seves serventes accedia gustós que es casessin.

Però algú va dir al rei que la princesa no semblava estar gens contenta d'aquell casori, i aleshores ell que la crida i li diu :

— I doncs, filla meva, per què no t'hi vols casar amb el teu alliberador?

— És que cap d'aqueixos tres bergants no és el meu alliberador, pare.

— Com és això?

— Mireu, podríeu fer públic que jo no em casaré sinó amb el jove que presenti una mitja magrana d'or i perles igual a la que jo tinc.

Crides foren fetes d'aqueixa decisió de la princesa, i ja em teniu a tots els argenters que tenien fills fent provatures per a veure si podien muntar una magrana ben rica.

El Joan mossega l'orella i li diu a l'homenet :

— Desfigura'm força.

Restà desfigurat i se'n va a casa d'un argenter dient :
— Jo us faré una mitja magrana igual a la que la princesa demana.

Li demanaren quants dies vol per a complir la comanda i ell fa de resposta que amb tres dies que el tinguin a una cambra tot sol en té prou.

El posen dins d'una cambra amb totes les eines d'argenter, amb materials per a fer la magrana i amb menjar i beure suficient perquè no li calgués sortir d'allí dins.

És clar que ell volia aquells tres dies per a pensar bé en tot allò que li calia fer, però per més que rumiava no li venia cap idea.

Els argenters l'espiaven, i en veure que estava cavillant i no treballava, tot era trucar i dir-li que el temps passava i que si ho feia així no estaria llest.

— No us preocupeu. Passats els tres dies la mitja magrana estava feta.

Acaben els tres dies i ca! de pensaments n'hi havien vingut més de mil, però no en trobava cap d'acceptable. Així és que un cop li obriren la porta de la cambra, ell presentà una magrana partida per la meitat, que no hi havia més que mirar-la per veure que era superior a tot ço que es podia esperar. Els argenters l'agafaren i se'n van al palau del rei, el qual en veure aquella meravella i comparar-la amb l'altra meitat que tenia la princesa va veure que era la que la noia demanava, però ella sense fer cas del noi de l'argenter va dir :

— Si voleu que m'hi casi m'hi casaré, però aquest tampoc no és el meu alliberador.

* * *

I es va fixar el dia del casament.

Els tres bergants que veien que se'ls escapava la princesa i probablement les altres noies, estaven que la camisa no els tocava al cos, més que més quan s'acostava el dia de les bodes, malgrat que el rei els mantenia al palau.

Arriba el dia del casament i moments abans d'anar a l'església ell que té una idea i la posa de seguida en pràctica. Mossega l'orella i diu a l'homenet :

— Torna'm tal com era quan vaig trobar a la princesa, i posa'm en un punt on la princesa m'hagi de veure.

Acaba de dir això i es torna el Joan Valentàs de sempre, i es troba col·locat davant de les graus de l'església, on s'havia de fer la boda.

Així que arriba la comitiva al peu de l'església i la princesa es troba amb el Joan, llença un crit d'alegria i

corre cap on hi havia el Joan. L'agafa de la mà i li diu al rei :

— Aquest és el meu alliberador, pare ; amb aquest sí que m'hi vull casar.

Sorprès el rei del que acabava de sentir, com que ningú no tornés resposta, ell que crida en alta veu :

— Si el que diu la meua filla no és veritat, que respongui el que pugui.

Ni el fill de l'argenter ni ningú no va gosar a dir que l'ànima fos seva, i en vista d'això el rei demana al Joan què li havia passat d'ençà que havia alliberat la princesa, i el Joan, que no tenia pèls a la llengua, ho va contar sense deixar res.

Aleshores el rei va ordenar que es fes el casament del Joan amb la princesa.

Es van casar i es van celebrar grans festes per tot el reialme i quan foren acabades, el rei va dir al Joan que ell mateix es cuidés de veure quin càstig s'havia de donar als seus enemics.

— No cap — va dir En Joan — no vull sinó que marxin ben lluny del reialme per no veure'ls més la cara.

El rei va estar molt content dels bons sentiments del seu gendre, majorment quan li va haver dit que ell tenia una mare molt pobre que desitjava que la deixés venir a viure al palau.

Com que ja era vell el rei, no va trigar gaire temps a morir, per la qual cosa el reialme va passar a mans d'En Joan, fent-ho tot amb seny, prudència i justícia.

Conte contat
ja està acabat.

VALERI SERRA I BOLDÚ

Moltes anècdotes hi han dites sobre aquest tema. Les que jo conec són per haver-les sentit explicar a persones de la família o al que, trobant-se lluny de nostra terra essent-ne fill també, m'ho explicà per ésser ell mateix present en el cas que vaig a contar-vos.

Viatjant l'amic X per diferents pobles de l'Argentina va interessar-li arribar-se a Jujuy, on tenia uns clients, amos d'un comerç de tota mena d'articles, robes, pells, queviures, etc. Per no haver-hi fonda ni hostal s'hostatjava en la mateixa casa dels compradors.

De sobretaula, tot parlant els de Jujuy, digueren a l'amic X:

—«Hoy vendrá un paisano suyo que es jefe de una tribu».

La sorpresa i curiositat va ésser gran i també la impaciència del català per conèixer un català transformat en indi.

Poc va trigar a presentar-se una colla d'indis, carregats de pells, espècies, fustes, plomes, etcètera, manats per un quefe que es distingia per la seva virolada indumentària.

El pregaren d'entrar i la presentació fou dient-li:

«Amigo... aquí hay un paisano suyo...»

—Un de la meua terra? — exclamà, cla i català.

I amb una expressió d'immensa joia una mica confosa pels tatuatges de la cara, s'avança, amb els braços oberts per estrenyer aquell, que per ell, en aquells moments, li portava el record de la seva pàtria.

Refets de les primeres impressions, com és natural, a l'amic X va interessar-li saber que havia arribat a ésser quefe d'una tribu d'indis.

—Molt senzill. Jo sóc de Lleyda, feia de forner i, sen-

tint el neguit de córrer món, vaig pensar que de pa se'n menja per tot arreu, i amb aquest bagatge i pocs quartos em vaig embarcar per Buenos Aires. Al poc temps d'ésser-ni va semblar-me que ja ho coneixia prou i que encara hi havia món per córrer. Volia anar a Bolívia i com els medis amf) què comptava eren molt pocs, vaig determinar de fer el viatge a peu.

Atravessant planes i més planes, m'aturava quan trobava paratge a propòsit. Vaig trobar varies tribus que els uns m'acollien bé, altres no tant. Després de molt temps de camí i contrarietats, un dia es girà un temporal de vent i pluja, tan forts que amb prou feina vaig poder arribar al lloc d'una tribu que jo veia com port de salvació.

L'arribada meua fou ben acollida, eren bona gent, tant que seguint el mal temps no em va ésser possible marxar, i, tot i fer ja dies que jo era amb ells, mai van demostrar-me contrarietat, ans té, bona cara i bons tractes. El temps no millorava i em pribava de seguir el meu camí, tant, que d'un dia a l'altre i d'aquest un altre, m'hi vaig anar quedant. Això donà lloc a què els ensenyés a fer varies coses i jo n'estaven poc de contents! Fins el quefe, home ja d'edat, m'arribà a estimar i apreciar tant, que veient en mi una superioritat a la dels seus vassalls va arribar a proposar-me que em casés amb la seva única filla. ¡Com han d'ésser les coses! No gaire temps després jo ja era el gendre de l'indi i no gaire lluny tampoc ja era quefe, doncs el pobre home va morir, deixant-me tots els drets.

—¡No té desitjos de tornar a

Lleyda?—li preguntà l'amic X.

—Jo? No, de cap manera—va fer espolsant les plomes que duia al cap. Aquí sóc rei i quefe, respectat i volgut, i allí fóra un com qualsevol altre.

Contant un dia el meu pare diferents fets de quan ell era a la Índia, m'explicà el que segueix:

—«Amb varis amics meus, un dia que anàvem de cacera ens internàrem per les boscúries frondoses d'aquell formós país. Alguns dies de caminar ens portaren cap a les selves on pocs habitants s'hi trobaven.

Cançats i fins faltats d'algunes coses de les més precises, Jesitjàvem trobar un lloc d'aquells on viuen els indis, en cabanes fetes de canyes de bambú, i que per el nombre d'elles donen l'aspecte d'un petit poble rústec i on sempre s'hi troba el què ens feia menester.

Per fi, un company que anava a l'avançada n'obirà un, i allí ens dirigírem de pressa. Feia estona que ens hi trobàvem, quan entremig d'aquella gent, vestida amb la lleugera indumentària pròpia d'aquelles terres, ens sorprengué la presència d'un missioner.

Al veure europeus va córrer vers nosaltres i, com és natural, encetàrem conversa.

El frare es dirigí a mi. A la poca estona d'enraonar, que ho féiem en anglès, li vaig dir, veient que tenia certa dificultat en expressar-se en aquest idioma:

—Podeu parlar francès si us és més fàcil, i així ho férem.

Comprent jo que tot i tenir més facilitat l'accent no era pur, li vaig preguntar:

—¿De quina nacionalitat sou?

—Espanyol—va respondre el

missioner (era a l'any 1860).

—Espanyol?—vaig fer jo.

—De quina província?

—De Catalunya.

—De Catalunya! ¿De quina ciutat?

—De Tortosa.

—De Tortosa! ¿De quina família?

—De la família N...

El meu pare, amb una emoció grandíssima, tant, que encara quan ho explicava semblava que s'hi trobés, diu que el va abraçar fortament. El missioner no comprenia tanta emoció. Llavors, el meu pare va explicar-li la causa. Ell també era de Tortosa i la família N, íntims amics i veïns dels seus pares, tant, que ell a l'any d'anar-se'n a la Índia ja n'havia sentit parlar d'aquell fill missioner.

Un oncle meu, que va viure alguns anys a Amèrica del Sud, a Puerto Cabello, es va trobar present en aquest fet.

Eren varis els barcos de vela (a l'any 1842) que arribaven en aquell port, capitanejats per catalans.

En un d'ells feien comerç amb tribus d'indis, de l'interior del país. Un dia el capità, satisfet del negoci que acabava de tractar amb aquella gent, va dir a un mariner:

—Doneu-los-hi a aquests llançagones, però d'aquelles dolentes.

Però amb una sorpresa fàcil d'explicar, va sentir que li deia el quefe de la tribu:

—Ep, mestre, que també m'agraden les bones!

I això ho va dir amb un català tan pur com el del capità.

C. T. C.

J. Uriach y C.^a S^{en}C.

(FUNDADA EN 1838)

Drogas
Productos
químicos
Específicos

Aguas
minerales
Perfumería
Comestibles



BRUCH, 49

(Entre Cortes y Diputación)

Teléfonos. 7 y 8 S.P.

(SECCIÓN DE VENTA AL DETALL)



MIREN QUE HERMOSO!

Así se crían los niños que toman leche condensada marca

LECHERA

DESELA A SU NIÑO,
SEÑORA, VERA QUE
GORDITO SE PONE

"PURGANTE COTIDIANO"

Las Unicas que purgan sin Cólicos

PILDORAS
JABONOSAS
BOISSY

LAXANTES
PURGANTES
REFRESCANTES

Precio de la caja de 40 Pildoras: 4 Pesetas
Farmacia **BOISSY**, 2, Place Vendôme, PARIS

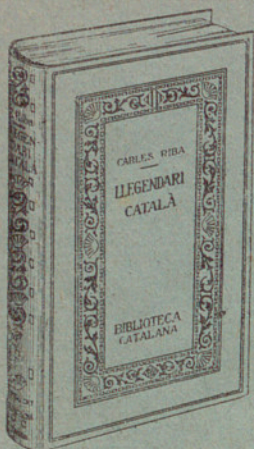
Las PILDORAS JABONOSAS BOISSY son las únicas que se emulsionan en el intestino purgando poco a poco sin cólicos. Se hallan en todas las farmacias.

A. Sanromà

CICLES
i demés
Sports



BALMES, 62
BARCELONA



Biblioteca Lliterària i Biblioteca Catalana

Poden obtenir-se relligades en luxosa tela

artísticament treballada, com en el facsimil adjunt.

Ens encarreguem derrelligar les Biblioteques dels nostres subscriptors i amics - L'exemplar relligat en tela, 4'50 ptes.; sol, 2'50 ptes.

Tots els nens i nenes «rondallaires» deuen saber bona cosa de contes; en sabran molts més i més bons encara, si adquireixen les

Rondalles Meravelloses

Bell volum amb cobertes a dues tintes i profusament il·lustrat per En V. Nubiola

d'En Valeri Serra Boldú
Demaneu-lo a les bones llibreries i a la nostra Administració

SOLS VAL 5 PESSETES

Joies Vilanova

Unió, 6

Fem saber als nostres subscriptors i amics

que, des d'aquesta data, tots els serveis d'administració de la

Editorial Catalana

Societat Anònima

queden instal·lats a l'espaiós principal de la Rambla Sant Josep, 16.

Telèfon interí: 4942 A

Aviat inaugurarem la sala d'exposicions artístiques i de tota mena de publicacions catalanes, on esperem atendre tot bon català que s'interessi per la cultura nostrada



Tots els dijous
Tots els diumenges

de 4 a 6
Putxincl·lis
Cine infantil
Atraccions

Rondallaires!

Fixeu-vos amb els programes de dimecres i dissabtes

LARDINA

La millor de les mantegues per a cuina

La LARDINA, usada en cuina i pastisseria, substitueix amb avantatge a les mantegues de vaca i de porc. És millor i més fàcilment digerible que l'oli d'oliva. Eminent metges i higienistes recomanen la mantega de coco pura com el millor dels greixos comestibles. La LARDINA és una mantega excel·lent per a fregits i per a pastisseria.

DE VENDA EN TOTS ELS ULTRAMARINS

Únics fabricants:

RIERA I RUIZ. S. EN C.

Pallars, 210 (S. M.) - Tel. 436 S. M. - Barcelona

MARCA REGISTRADA



EL COCOTERO